Demokratien och kriget.

(Specielit för Sv. Canada-Tidningen). Af Rudolf Einhardt.

I S. C. T. för den 17de jan. förekomma ett par ledande artiklar, som äro ganska mycket underlägsna mot hvad som eljest brukar presteras på den sidan som uttryck för redaktionens vyer. Man läser i ofvannämnda nummer bland annat: "På hufvudtanken i hr Einhardts artiklar kunna emellertid möjligen dessa rader tjäna som svar. Hr Einhardt synes tydligen hysa samma föreställning som den kände aktivistiske professorn i Sverige Rudolf Kjellén, att parlamentarismen kan vara bra nog i hvardagslag, i inrikespolitiska idyller, men då stormen blåser upp på hafvet, och det gäller skeppets tillvaro, då duger den inte, etc."

S. C. T. är grundligt misstagen. Rudolf Einhardts åsikter äro icke Rudolf Kjellénns. Parlamentarismen är en förbannelse i alla väder, i storm och stiltje, krig och fred. Jag har alltför tydligt påpekat detta i mina artiklar för att där bör kunna råda någon tvekan om min ställning. Redaktionens resonnemang är därför så mycket besynnerligare. Jag har tydligt sagt ifrån, att parlamentarismen är omöjlig som ett uttrycksmedium för ett demokratiskt samhälles legislativa funktioner; jag har lika tydligt påpekat, att parlamentarismen är det bästa styrelsesätt för dem, som önska se kontrollen öfver både regering och parlament i händerna på kapitalistklassen. Om någon ställer sig skeptisk inför dessa mina påståenden, låt honom studera Canadas järnvägs-, närings- och krigspolitik på de sista tjugufem åren. Tror någon verkligen, att canadensarne äro så brottsligt likgiltiga för sitt lands ekonomiska inträssen, att de först själfva skulle vilja betala anläggningskostnaden för C. P. R. — hvilket de i själfva verket gjort —, sedan lämna dem 40 års skattefrihet och slutligen betala högre frakttaxor än något annat land? Eller tror någon, att de med vett och vilja velat förstöra hela vår näringspoletik genom att gå in på Englands oblyga begäran om preferential tulltaxa på engelska fabriksalster, utan att erhålla liknande förmåner för canadensiska produkter i England? Eller göra vi icke canadensarna orätt, om vi tro dem så moraliskt förfallna, att de med berådt mod skulle velat besudla sig med brottet mot boerfolket? Eller kunna vi verkligen tro, att Canada, om det fått tillfälle till moget och ostördt öfvervägande, skulle gifvit sig ut på den militära äfventyrsstråt, på hvilken det nu befinner sig? Af alla de länder, som kämpa i världskriget, är det intet land hvars deltagande är fullt så omotiveradt och hufvudlöst som just Canadas. Alla de öfriga kunna, om deras sida afgår med segern, få något, som de eftersträfva. Canada kan icke hysa något sådant hopp. För att uppehålla dess krigsifver har man därför nödgats "måla fan på väggen" genom att framhålla "den tyska faran" såsom motsats till den "engelska civilisationens välsignelser", och en hel del annat mer eller mindre löjligt munväder, som naturligtvis hvarken S. C. T. eller någon af dess läsare sätter någon tro till.

För alla dessa landsfiendtliga åtgärder hafva vi just att tacka parlamentarismen. Den högsta myndigheten är en lekboll i partibasarnes händer och partibasarne köpas af den högstbjudande, hvilken aldrig är folket, utan alltid speciella, vanliga engelska, storfinansiella inträssen. Hvad kunde månne de bevekelsegrunder vara, som förmådde Sir Wilfrid Laurier att gifva sitt samtycke till Canadas indragande i Boerkriget? Jo, de voro helt enkelt följande: Om jag nekar, så gör jag de engelska finansiella inträssena till mina fiender. Det blir då lätt för dessa genom att höja ropet på bristande lojalitet hos mig att vid nästa val svänga tillräckligt af den fördomsfulla populasen öfver på motsatta sidan, och på så sätt måste jag och mitt parti lämna plats åt motståndaren att frossa vid statens köttgrytor, och detta är allt för betänkligt.

I Förenta Staterna finnes ingen parlamentarism. Presidenten äger där en makt, som vida öfverstiger de europeiska monarkernas, med undantag af tyske kejsarens och zarens. Förhållandet har räddat den stora republiken mer än en gång. Bland annat har det afvärjt dess indragande i det nu pågående kriget. Det är visserligen sannt, att med en svag president landet ändock kunnat komma ut på äfventyr. Hvad jag emellertid vill påpeka är, att under parlamentarisk regime ett land aldrig drager fulla nyttan af turen att besitta en dugande statschef, emedan själfva grundlagen ändock förhindrar honom att blifva något annat än en lekboll i partigängarnes händer.

Nu torde någon invända, att här i Canada gjorde det detsamma, hvad styrelseform vi hade; så länge icke landet är fritt från engelskt beroende, komme en af en engelsk generalguvernör utsedd regering i alla fall att tillspillogifva landets inträssen. Detta är nog delvis sannt; men också endast delvis. Det är nämligen så, att där de verkställande och lagstiftande myndigheterna — regering och parlament — intaga en mera oberoende ställning sinsemellan, där alltid råder ett visst hälsosamt misstroende mellan de båda. De öfvervaka och kontrollera hvarandra, och folket har då betydligt större chanser att kunna sätta sig in i de politiska frågorna och skänka sitt afgörande understöd åt den sida, hvilken det anser mest gynna landets verkliga inträssen. Det är tämligen säkert, att med ett dylikt styrelsesätt Canada sluppit ifrån både boerkriget och världskriget, för att nu icke tala om inbesparandet af alla de presenter, som gratis öfverlämnas åt den engelska kapitalistklassen i form af nedsatt tulltaxa, färdigbygda järnvägslinjer, frihet från beskattning med mera. Man ser också, att det är de parlamentariskt styrda länderna, som lättast låtit lura sig in i det nu pågående kriget.

Men med hvad rätt, hör jag någon framkasta, hafva vi att förvänta, att folkrepresentationen och regeringen skulle vara mera betänksamma med handhafvandet af landets inträssen under ett icke parlamentariskt men fritt konstitutionellt system? Först och främst, som jag framhöll, det hälsosamma misstroende, som i allmänhet existerar mellan dessa båda korporationer i icke parlamentaristiska länder. För det andra få vi komma ihåg, att ett regerings- eller kabinettsskifte i ett sådant land lämnar de olika partiernas maktställning jämförelsevis ganska oberörd. Det finnes icke där en hel armé af alltid hungriga "electionhealers", som antingen frässa eller önska blifva i tillfälle att frässa — beroende på det parti, för hvilket de arbeta — på statens ämbeten. Ett regeringsskifte framkallar därför icke sådan gny och jämmer inom det förlorande partiet, ty statens ämbeten innehafvas af personer som blifvit tränade enkom för ämbetenas förvaltande och icke för valkampanjers vinnande, och som därför fortfara på sina poster äfven under den nya regeringen. Under sådana förhållanden blir naturligtvis frestelsen att behålla sig vid eller komma till makten till hvarje pris betydligt mindre och de principer, för hvilka ett parti står, blifva därför icke heller så lätt uppgifna. Vi se många bekräftande exempel på det riktiga i detta resonnemang. Manitoba-liberalernas skolpolitik må tjäna som ett. Vinden blåste imperialism och chauvinism. I stället för att kryssa emot den, slängde de helt enkelt om rodret och seglade med den, och på så sätt anlände de till Manitobas capitolium betydligt fortare, fast mindre förtjänstfullt. Liberalernas krigspolitik både 1900 och 1914 förlänar ett annat. öfvertygade som de i båda fallen voro om lättköpt militär seger fruktade de för, att motstånd från deras sida skulle stänga dem ute från regeringsbänkarne för oöfverskådlig tid, och ett sådant perspektiv synes dem allt för dystert. De konservatives flottpolitik och deras bibehållande af den engelska preferentialtariffen äro ett par andra fall, i hvilka det konservativa partiet offrat sina principer och traditioner på maktlystnadens altare, till stort förfäg för Canada.

Redaktionens försök att påbörda mig Rudolf Kjellénns åsikter är så mycket oförklarligare, som jag för att ytterligare precisera min ställning citerat — icke Rudolf Kjellén — utan Henry Bourassa. Det må tillåtas mig att endast framdraga hufvudpunkterna af detta citat och bifoga några belysande anmärkningar till hvarje:

"Politici i alla parlamentariska länder bedraga och plundra folket". Se på Manitoba skandalerna! Karaktäristiskt är, att, då Roblin kom till makten, den liberala regeringen var precis lika korrupt, som den konservativa blef, innan Roblin störtades, och vi kunna tryggt påstå, att Norris kabinettet kommer att genomgå precis samma förruttnelse. Se vidare på alla de dåliga sadlar, pappersskor och spatthalta hästar med hvilka Bordenregeringen har utrustat den canadensiska armén i Frankrike. Eller "the fuse contracts" och öfverstе Allison! Eller se på den öfverenskommelse, som på sin tid ingicks med C. P. R. bolaget, och hvilken gjorde mer än en politiker — exempelvis Lord Strathcona — till mångmillionär, medan Canadas innebyggare ännu lida af densamma.

Parlamentarismen demoraliserar det nationella samvetet. Se på boerkriget, Egyptens och Persiens strypande, Englands vägran att lämna återupprättelse åt Irland efter att för fem århundraden hafva ödelagt och förtryckt landet. Se på Italiens röfvareföretag mot Turkiet i Tripoliskriget och dess förräderi mot sina bundsförvandter i det nuvarande kriget m. m., m. m.

Parlamentarismen enerverar folkets kontstruktiva energi. Ttitta på alla de många bortkomna och odugliga emigranter, som komma öfver från England. Eller se på de "patriotiska" kraftytringar, som populacen presterat i det här landet. Det är karaktäristiskt, att samma samhällslagar och kanske rent af samma personer, som här och där tillställt pöbelupplopp för att visa sitt tyskhat och "dödsförakt", skutta öfver gränsen vid blotta åsynen af ett registreringskort. Inbillar sig verkligen denna idiotiska pöbel, att den kan drifva tyskarne från Frankrike och Belgien genom att t. ex. tvinga Henri Bourassa att vifta med Union Jack i Montreal? Liknande episoder äro allmänna i öfriga kolonier. Jag skall endast omnämna en från Sydafrika, men dess förinnan skall jag be att få säga ett par rader om den engelska befolkningen i landets prufcentra, framför allt Transvaal. I motsats till Canada, som i allmänhet blifvit gynnad med en bättre sort engelska emigranter — äfven om en stor del äro helt och hållet odugliga, så äro de ju i allmänhet anständigt folk — har Sydafrika haft mycket sämre tur med sin engelska invandring. Landet har icke samma förutsättningar för åkerbruk som Canada. Det är i stället guldgrufvorna, som varit dragningskraften. Följden har naturligtvis blifvit, att den engelska immigrationen hufvudsakligen rekryterats från de lösa lagren: sjackrande judar, gatugångare, ohjälpliga krogkunder, äfventyrare och brottslingar af alla nyanser, med andra ord Englands afskum. Detta slödder utgjorde naturligtvis en mycket tacksam jordmån för imperialistisk propaganda. I sitt fäderneslands angelägenheter hade det aldrig haft någon röst, dess existens hade mestadels varit problematisk, ja, en mycket stor del hade alltid varit van att spisa sin julmiddag på frälsningsarméns bekostnad. I sitt adoptivland blefvo de välmående och rika långt utöfver sina vildaste drömmar. Men de engelska kapitalisterna, som ägde grufvorna, inbillade dem, att de voro "förtryckta" — "free Britons suffering under serious grievances". — Om allt det öfversitteri, all den fräckhet, all den lögn, som likt länk i länk förde från till Boerkriget, kan jag ej närmare gå in på i detta sammanhang, men för en hvar, som haft tillfälle att närmare taga del af denna imperialistiska propaganda, står den som en monumentalt vittnesbörd om den engelska demokratiens förfall och försoffade nationella samvete. På ett land som England, som i tid och otid tutar om lojalitet, satte den dessutom skrymteriets och fariseismens märke. De exesser, som den brittiska Johannesburgpöbeln tillåt sig, voro nämligen lika fräcka, som de voro ynkliga. Ett mycket gouteradt tidsfördrif var t. ex. att bära en afbild af republikens president genom stadens hufvudgator och så bränna den på någon offentlig plats under gläpord och tillmälen.

Under nuvarande krig hafva naturligtvis deras patriotiska utgjutelser varit i full öfverensstämmelse med deras tidigare prestationer. När t. ex. "Lusitania" sänktes, kan man lätt förstå, att deras finkänsliga humanitära samvete i hög grad uppskakades. Man beslöt att underskrifva en våldsam protest. Framför bordet på hvilken detta riksviktiga imperiala dokument undertecknades, utspriddes på golfvet en tysk flagga, så att en hvar, som underskref protesten måste trampa på den tyska flaggan. Hvilket hjältemod och hvilken patriotisk uppoffring innebar icke detta! Saken påminner för öfrigt starkt om hvad en svensk resande i England vid sin hemkomst till Sverige berättade om sina iakttagelser i öriket. Bland annat påstod han sig hafva sett ett financiellt geni, som förfärdigat en afbild af kejsar Wilhelm. En hvar kunde efter aflägsnandet af en afgift af en penny få spotta "Kaisern" midt i synen. Uppslaget visade sig utgöra en verklig guldgrufva för den geniale uppfinnaren.

Läsaren kanske invänder, att dessa episoder äro enstaka. Härtill svaras, att de visst icke äro enstaka. De äro karaktäristiska af tusen andra, som jag bevittnat, och som vore tillräckliga att fylla S. C. T:s spalter för ett helt år. De äro lika litet enstaka som Birminghamepisoderna voro, då jag sökte framdraga ett par exempel på den imperialism, som så betänkligt genomsyrat det brittiska folket. De voro också endast tagna ur högen, ur tusen andra, som den, som har ögonen öppna, icke kan undgå att lägga märke till. Sedan de uppteckades ha'n I nere i Winnipeg sett två andra episoder, som gifva mig rätt i mitt omdöme. Den ena rör sig om Manitobas premiärministers uppträdande gent emot dem, som vägra underteckna registreringskorten. Den andra något tidigare har den allmänt bekanta Nellie McClung till hufvudperson, hon, som tyckte, att kvinnorösträtten endast skulle tilldelas canadensiskor och "the British born". Förhållandet visar för öfrigt (inom parantes sagdt) icke blott den imperialistiska farsotens utbredning, det framhåller också synnerligen otvetydigt, hur omogen Nellie McClung själf är att utöfva den rätt, hon begär för sig och sina medborgerliga systrar.

Parlamentarismen omkullkastar de sociala värdena. Ja, se på Lord Northcliffe! Alias Harmsworth af Harmsworth's amerikanska "magazin". Tack vare sin fräckhet och den engelska parlamentarismen har denne amerikanske lycksökare uppnått en maktställning, som är helt och hållet proportionslös till mannens moraliska och medborgerliga eller sociala värde. Likt en envåldshärskare störtar han regeringar i ett välde, som herskar öfver mer än fyra hundra millioner människor. Af alla nu lefvande män bär han ett dry gare ansvar än någon annan, icke blott för krigets utbrott, utan framför allt för dess vansinniga fortsättande. I sju år har jag varit prenumerant på "Times". Allt sedan tidningen kom i Northcliffes händer, har dess a och o — begynnelse och ändå — bestått i ett systematiskt predikande af imperialism och tyskhat. Hans öfriga tidningar — och han kontrollerar flera — ha noga följt "Times" föredöme. Härom dagen såg jag ett ganska betecknande telegram från London till Montreal "Gazette". I detta censurerades den förre utrikesministern Sir Edward, nu Lord, Grey för att hafva lätit de pöbeldemonstrationer, som igångsattes af den Northcliffska pressen allt för mycket inverka på sig, då England förklarade Tyskland krig. Reflektionerna göra sig själfva. Blott för den Northcliffska pressen hade icke ytterlighetsmännen kommit till styret i England, och fredsunderhandlingar hade tämligen säkert redan varit i gång. Begreppet Northcliffe rider den engelska demokratien som en mara, från hvilken den icke kan frigöra sig. Inför denna är Englands sunda förnuft vanmäktigt och lamslaget.

Northcliffes predikan af ultraimperialism och Tysklands förstörelse lyssnas till med samma andakt af den engelske lorden, då han läser sin "Times", som af handelsbiträdet, då det läser sin "Daily Mail". Northcliffes satanska äregirighet och tygellösa egoism komma att störta England i fördärfvet. En man, hvars moraliska värde icke berättigar honom att visa sig utanför New Yorks "Bowery", sitter han nu vid "Printinghouse Square" och styr brittiska väldet — ingen del af detsamma mera effektivt än Canada — med en enväldig inkräktares fräckhet och tilltagsenhet. Hans doktriner hafva redan förorsakat millioners död och namnlöst elände, men hans tygellösa ärelystnad tyckes icke vilja nöja sig med mindre än den västerländska civilisationens undergång.

Jo, parlamentarismen omkullkastar de sociala värdena.

Jag har ansett det nödvändigt att närmare belysa Bourassas uttryck för att gifva dem fullt klara och förståeliga för läsaren. De brister, som vidlåda mina artiklar, äro många och afsevärda, men "frasrika"*) äro de icke. I försöket att påbörda mig Kjellénns åsikter gör sig dessutom redaktinen skyldig till ett mycket svårt förbiseende. Kjellén och jag båda fruktade parlamentarismen, men red. förbiser, att denna fruktan emanerar från tvänne helt motsatta poler. Kj. fruktar parlamentarismen, därför att han är högerman, han tror, att den kommer att påskynda vänsterns och demokratiens triumf. Här är han efter min mening misstagen. Jag fruktar nämligen parlamentarismen, därför att jag är vänsterman. Jag är öfvertygad att den kommer att uppskjuta realiserandet af våra demokratiska drömmar på obestämd tid, ja, att den helt enkelt på grund af sitt demokratiska sken bringar hela demokratien i misskredit. Af Europas mera upplysta länder är intet demokratiskt sedt så långt på efterkälken som England. Där florerar ännu medeltida feodalvälde i all sin prakt. 1 proc. af befolkningen äger 99 proc. af jorden. Så länge massan af folket är utestängd från rätt till jorden, blir all demokrati — det gör detsamma i hur vacker och modärn tillskuren kappa den än kläder sig i — endast en humbug och ett bedrägeri.

För några år sedan tillsattes af engelska parlamentet en kommission för att undersöka trångboddheten i landets städer. Denna kommissions utlåtande förtjänar att studeras af dem, som inträssera sig för demokrati i allmänhet och Englands i synnerhet. Bland de många tragikomiska förhållanden, som kommo under dess observation, fann den fem män, som bodde i ett rum 8 fot i kvadrat, en vid hvardera väggen och en i midten. Då en af de komitérade frågade, hur de kommo öfverens i sådan trängsel, fick han till svar, att de brukade komma öfverens ganska bra, tills "gentlemannen i midten" började taga in hyresgäster. Så länge "gentlemannen i midten" nödgas ta in hyresgäster för att få hjälp till hyran, medan hundratusentals acres ligga oproduktiva för att som villebrådsparker tjäna till rikemans förströelse, vore det allt bäst, att vi först synade den engelska parlamentarismen i sömmarne, innan vi börja prisa dess välsignelser. Framför allt borde ett land som Sverige med sitt urgamla och mångskiftande politiska lif, och som för öfver 400 år förmått att bevara en fri och själfägande bondestam, i sina historiska gömmor kunna finna uppslag till uppbyggandet af en modärn demokrati utan att importera den engelska kramvaran. Ty Sverige har den enastående utmärkelsen att kunna framvisa alla former af politiskt lif från direkt lagstiftning till envälde. Äfven parlamentarism ha vi ju haft — under Frihetstiden — och t. o. m. parlamentarism med kunglig namnstämpel, d. v. s. mycket längre gående än den engelska. Sällan har öfverklassen mått bättre och aldrig har vårt politiska lif varit så korrupt som just då.

*) Vi ha aldrig beskylt mr. Einhardt för frasrikhet. Vi citerade prof. Kjellén, och det var hans skrifsätt i detta stycke vi funno frasrikt. — Red.

Nordbor i Förenta Staterna.

I guvernörens stab har P. F. Peterson i Omaha, Nebr., inträdt.

I Minneapolis har till skolsuperintendent utsetts B. B. Jackson.

Nebraskas landtbruksnämnd har till sekreterare valt E. R. Danielson.

Som borgmästarekandidat ämna socialisterna i Rockford, Ill., uppsätta Oscar H. Ogren.

Guldbröllop firade nyligen mr och mrs P. Hegg i Grove City, Minn., omgifna af sju barn, trettio barnbarn och flera barnbarns barn.

Western Association of Electrical inspectors har vid årsmöte i Toledo, Ohio, valt till pres. Emil Anderson från Minneapolis, Minn.

Vikingaordens årliga storting hölls härom dagen å Great Northern hotell i Chicago. 109 delegater, representerande 55 loger, hade säte och stämma vid mötet.

Den republikanska aldermannakandidaturen inom det 9:e wardet i Chicago kommer vid primärvalet den 27 febr. att sökas af vår landsman Martin E. Nelson.

Från Kina telegraferas att svensk-amerikanska missionärskan mrs Lina Englund afledit därstädes. Hon var 52 år gammal och har i 19 års tid missionerat bland kineserna.

Första priset i en inom staten Minnesota för gossar anordnad täflan i majsodling har eröfrats af 15-årige Verner Johnson från Mankato. Han erhöll 124 bushel majs från en acre, och härför tilldelades han förliden höst fri resa till statsutställningen samt 25 dollars i kontanter.

Från borgmästareämbetet har Ernest G. Strand i Two Harbors, Minn., resignerat. Han är som bekant äfven medlem i statens legislatur och anser sig ej kunna sköta båda dessa sysslor.

Af en eldsvåda förstördes den 2 ds musik- och hushållsskolebygnaden vid Luther college i Wahoo, Nebr. Skadan värdesättes till omkring 6,000 dollar, hvilken summa till största delen täckes af försäkring.

En ny svensk tidskrift har börjat utgifvas i Minneapolis, Minn., af Eric Evers och Emil Berglund. Namnet på den nya tidningen är Norrskenet och den anmäles som Svensk-Amerikas vackraste och bästa tidskrift.

Illinois republikaner. Swedish-American Republican club i Rockford sammanträdde härom kvällen i Lundberg Hall. Följande tjänstemän valdes: Ross Beckström pres., Arthur L. Johnson v. pres., C. Arthur Nordvall sekr. och C. A. Rohlen kassör.

Lefnadstrött. 30 år gamle George Anderson och 45-årige Herman Rosenberg i Superior, Wis., begingo förliden vecka självmord, båda genom att intaga gift. Motivet i det förra fallet torde vara näringsbekymmer och i det senare onyktert lefnadssätt. Anderson var gift och efterlämnar hustru. Rosenberg, som var finne till börden, efterlämnar inga släktingar i detta land.

Krossad till döds mellan tvenne spårvagnar blef härom dagen, strax väster om den municipala piren, 35-årige Nils Westerlund i 1339 N. Ridgeway ave., Chicago, en konduktör å Grand ave. spårvägslinje. W. hade lagt om växeln framför sin vagn och var på återväg till sin plats, då en annan vagn bakifrån knuffade till honom och inklämde honom mot plattformen på den som han själf förde. Han var redan död, då kamraterna kommo till och drogo fram honom.

Stort kontrakt åt svensk firma. Helt nyligen har den bekanta järnvägsbyggarefirman Martin Nelson & Co. i Spokane, Wash., erhållit ett större järnvägskontrakt å San Diego & Arizonajärnvägen, omkring 100 mil från San Diego. Större delen af arbetet utgöres af bergsschaktningar, för hvilkets utförande kommer att åtgå en tid af omkring ett och ett halft år. Kontraktssumman belöper sig till 500,000 dollars.

Änkan efter statssenator Albert J. Olson har i dagarne kommit underfund med att en stor del af den aflidnes egendom på ett eller annat sätt försvunnit. Allt hvad som återstår af den stora förmögenheten skulle sålunda enligt hennes uppgifter vara den till $70,000 värderade farmen i Woodstock, Ill., samt en delaktier i den af Olson ägda mejerirörelsen. En närmare undersökning rörande skötseln af egendomen vid Olsons sjukdom och den 22 sistlidne oktober inträffade död är också af den anledningen påtänkt och efter hvad det uppges redan påbörjad. Först och främst lär man därvid utgå från den omständigheten att en död är också etaoinshrdluetaoinet en stöld begicks i Olsons kontor vid tiden för dödsfallet samt att ett kassaskåp då blef alldeles länsadt på sitt innehåll. Skåpet påträffades på en bakgård icke synnerligen långt från kontoret och var efter hvad man antar öppnadt af någon, som kände till låskombinationen. Huruvida det var värdepapper och pengar i skåpet eller ej är ju en sak, som mrs Olson icke kan afgöra, ty hon synes ej ha vetat så mycket om sin mans enskilda affärer, men som hon har klart för sig att hennes make hade egendom för minst 5 a 6 hundra tusen dollar, anser hon det ej omöjligt att en större stöld blifvit begången. Hon styrktes också ännu mer i den misstanken, då hon af utredningsmännen erfor att en massa checkar utskrifvits i Olsons namn och kontrasignerats af en annan person, som nu är försvunnen.

Tragiskt slut på olyckligt äktenskap. De svenska, svensk-finska och finska kolonierna i Gardner, Mass., uppskakades i måndags f. v. af meddelandet om ett ohyggligt dåd, som någon gång under eftermiddagens lopp begåtts af en ung svensk-finne vid namn John Lindberg, i det han med revolverskott tagit både sin hustru och sig själf af daga. Lindberg var endast 27 år gammal och hans hustru Amanda, 28 år. Lindberg var starkt begifven på rusdrycker, och när han kom hem berusad, utsatte han sin hustru för allsköns misshandel. Hustrun hade också upprepade gånger beklagat sig inför bekanta och sagt, att hon icke i längden kunde uthärda det lif, hon i följd af mannens dryckenskapsbegär hade att föra. En liten flicka hade strax efter dramats utspelande kommit till Lindbergs lägenhet i något ärende, och fann därvid mrs Lindberg liggande död i trappuppgången. Fastighetsmäklaren Emil Ekblad underrättades om förhållandet och i sällskap med poliskonstapeln Ernest Linell begaf han sig till familjens bostad. Mrs Lindberg var vid deras framkomst redan död, träffad af tvenne revolverskott. I sängkammaren fanns äfven Lindberg liggande död. I sängen satt makarnes 2½ år gamle son och skrattade åt polismannen, då denne inträdde, hållande en dragen revolver framför sig. Den undersökning som omedelbart följde gaf vid handen att Lindberg försökt mörda också sitt barn. En kula, som fastnat i en vägg, hade tydligen varit riktad emot barnets hufvud men icke träffat. Mrs Lindberg hade samma dag, som det hemska dramat utspelades, varit hos en advokat och inledt skilsmässoprocess, men det är knappast sannolikt att mannen visste om detta då han mördade henne. Fastmera tros det att mannen blifvit förbittrad öfver att hustrun satt in på bank sin andel af den lilla penningsumma — omkring $150 —, som blef öfver för makarna Lindberg, sedan de sålt sitt hus och betalt därå hvilande inteckningar. Sannolikt hade mannen insisterat på att få också dessa pengar att läggas ned på krogdisken och, då han icke fick sin vilja fram, blifvit bragt till raseri. Den döda mrs Lindberg var allmänt känd såsom en duktig, arbetsam och sparsam kvinna, och alla som komma i beröring med henne hyste djupt deltagande med henne på grund af det olyckliga äktenskapliga lif man visste henne föra. Mannen däremot var känd hufvudsakligast såsom en oregerlig drinkare, och det påstås att han veterligen icke haft en nykter stund under de senaste två veckorna.

KRÄFTA

och tumörer framgångsfullt behandlade (borttagna) utan knif eller smärta. Allt arbete garanteras. Kom eller efterskrif fri sanatoriebok.

DR. WILLIAMS SANATORIUM, 3023 University ave., Minneapolis, Minn.

SIDENRESTER för edert syarbete till julen för 10c. per paket eller 3 för 25c. Hvarje paket innehåller ett stort urval af stycken af god storlek för allt slags lapparbete.

Brodersilke. Stor varietet af färger i hvarje paket. Stor valuta. Pris per paket 10c. eller 3 för 25c.

SPECIALTIES SALES CO. P. O. Box 1836 Winnipeg.

PERCHERON BELGIAN & HACKNEY HINGSTAR

till salu på liberala villkor och garanti.

Breeders Lien notes lämpliga för kollektering af hingstbetjäning 50 cents per hundra.

Hingstbok med plats för 100 entrees, 25 cents.

J. H. GRAHAM
Barn: Ave. E., 21st st. Saskatoon, Sask.

DR. PETER'S
KURIKO

är ett läkemedel af erkändt värde. Den är alldeles olik alla andra mediciner. Den må hafva sina EFTERAPNINGAR, men der FINNES INTET, som ersätter densamma.

Den renar blodet. Den befordrar matsmältningen.
Den verkar på lefvern. Den reglerar magen.
Den verkar på njurarne. Den lugnar nervsystemet.
Den närer, styrker och uppfriskar.

Den är, kort sagdt, en familjemedicin i ordets full betydelse och borde finnas i hvarje hushåll. Den kan icke erhållas på apoteken utan tillhandahålles allmänheten direkt genom särskilda agenter. Om ni icke känner någon agent, så skrif till de ende tillverkarne och egarne,

Dr. Peter Fahrney & Sons Co. 19—25 So. Hoyne Ave. Chicago

Våra läsares uppmärksamhet hänledes på, att Dr. Peters Kuriko, det ofvannämnda läkemedlet, nu levereras alldeles tullfritt i Canada. Detta betyder en stor inbesparing.

TIMMER

VÅRA PRISER I VAGNSLASTER
Omkring 18,000 fot.

2x4,—12 & 14'	$23.00
2x6,—12 & 14'	23.00
2x8,—12 & 14'	23.00
2x10,—12 & 14'	24.00
2x12,—12 & 14'	24.50
1x8 No. 1 Com. Fir Shiplap	24.00
1x8 No. 1 Com. Fir Boards	24.00
1x6 No. 1 Clear Fir Drop Siding	32.50
1x4 No. 1 Clear F.G. Flooring	27.00

Köp eder timmer direkt.

Spara $200.00 och skaffa bästa kvalitet. Då ni beställer från oss, får ni garanti på snabb skeppning. Ni får hvad ni önskar, då ni önskar det.

Andra lager och längder i proportion.

INSÄND EDER BESTÄLLNING NU. Skrif på engelska.

Nor'-West **Farmers Co-operative Lumber Co., Ltd.** Vancouver B. C.

Sänd Edra Pängar till Gamla Landet genom P. M. Dahl S. S. Agency . .

325 Logan Avenue :-: Winnipeg, Man.

PRINCIPAL CORRESPONDENTS
PARR'S BANK LTD. LONDON, ENGLAND
UNION BANK OF SCOTLAND LTD. GLASGOW, SCOTLAND
ULSTER BANK LIMITED BELFAST, IRELAND
COMPTOIR NATIONAL D'ESCOMPTE DE PARIS PARIS, FRANCE
DIRECTION DER DISCONTO-GESELLSCHAFT BERLIN, GERMANY
ANGLO-OESTERREICHISCHE BANK VIENNA, AUSTRIA
BANCA COMMERCIALE ITALIANA GENOA, ITALY
AMSTERDAMSCHE BANK AMSTERDAM, HOLLAND
COMMERZBANK IN WARSCHAU WARSAW, RUSSIA
SCHWEIZERISCHER BANKVEREIN BASLE, SWITZERLAND
ALTIEBOLAGET SVENSKA KREDITBANKEN STOCKHOLM, SWEDEN
CENTRALBANKEN FOR NORGE CHRISTIANIA, NORWAY
KANSALLIS-OSAKE-PANKKI HELSINGFORS, FINLAND
PRIVATBANKEN I KJOBENHAVN COPENHAGEN, DENMARK

ISSUED THROUGH P. M. DAHL Steamship Agency, Foreign Exchange Department 325 LOGAN AVE., WINNIPEG, CANADA
No. B 29653

CHECK FOR 5000 Kroner

The Northern Crown Bank
WILLIAM AVE. BRANCH

Winnipeg, Manitoba, Janu 10th 1917

Pay out of balance against this Check to John Johnson or order

Five thousand 00/100 — Kroner

To Bergens Kreditbank Bergen Norway

P. E. Skogstrand Manager

Ofvanstående är en reproduktion af en draft på Norge, utställd af oss. Alla pänningförsändelser genom oss garanteras af oss eller ock Northern Crown Bank. Högsta kurs betalas alltid. Tillskrif oss.